

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ПЕРЕТИНУ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ

**ФРАНЧУК Тетяна Анатоліївна - аспірант Хмельницький університет
управління та права імені Леоніда Юзькова**

УДК 342.9

Стаття присвячена проблемам теоретичного забезпечення та практичного втілення адміністративного провадження як окремої функції органів Державної прикордонної служби України. Проведено аналіз сутності та змісту адміністративного провадження як окремого виду державно-владної діяльності в контексті реалізації функції державного примусу. Розкрито зміст та основні особливості реалізації органами Державної прикордонної служби України функції з притягнення до адміністративної відповідальності. Визначено місце адміністративного провадження в системі забезпечення правового режиму перетину державного кордону України.

Ключові слова: адміністративне провадження, адміністративна відповідальність, Державна прикордонна служба України, державний кордон України, правовий режим державного кордону.

Актуальність теми

Сучасний стан захисту державного кордону характеризується перманентною необхідністю протидії широкому комплексу загроз та ризиків, джерелами яких є зовнішнє та внутрішнє середовище. Природа цих загроз, серед іншого, пов'язана із бажанням осіб вчиняти протиправну діяльність, яка не дивлячись на свою протизаконність є джерелом великого розміру неправомірної вигоди. Однак існують і такі ризики, які пов'язані із посяганням на державний суверенітет та територіальну цілісність України з боку ворожих кра-

їн, спецслужби яких ведуть систематичну підривну діяльність проти України, в тому числі і в аспекті порушення порядку перетину державного кордону України. Правовий режим державного кордону є одним із складових елементів системи практичного втілення державного суверенітету та територіальної цілісності, а тому дотримання законності при його перетині є важливим завданням в контексті забезпечення національної безпеки.

Органи Державної прикордонної служби України мають доволі широкі повноваження в сфері дотримання недоторканності. Цілісності території України та дотримання режиму перетину державного кордону України. Одним із елементів системи таких поновлень є притягнення до адміністративної відповідальності за порушення порядку перетину державного кордону. Адміністративна відповідальність є більш сякою ніж кримінальна, але саме по собі адміністративне провадження в умовах сьогодення уявляється нам одним із найбільш дієвих засобів протидії випадкам протиправного перетину державного кордону України. Разом з тим сучасний стан реалізації функцій Державної прикордонної служби України в сфері притягнення до адміністративної відповідальності за порушення порядку перетину державного кордону вимагає концептуалізації на теоретичному рівні та вдосконалення низки процедур та інструментів практичного його втілення.

Ступінь наукової розробки теми

Проблематика визначення сутності, змісту та місця адміністративного провадження в системі забезпечення правового режиму перетину державного кордону України є такою, якій приділяється недостатньо уваги з боку науковців. Однак слід відзначити низку робіт вітчизняних вчених в сфері теоретичного забезпечення реалізації адміністративного провадження в означеній сфері, серед яких на особливу увагу заслуговують праці Белкіна Л. М., Грянки Г. В., Колпакова В. К., Кузьменка О. В., Курила В. І., Магась Г., Мельника Р. С., Романюк В., Харченка Н. П., Царенка В. І., Юринця Ю. А. та ін.

Мета статті

Метою даної статті є визначення сутності адміністративного провадження як засобу забезпечення правового режиму перетину державного кордону України, а також переоцінка його місця в загальній системі елементів дотримання недоторканності державного кордону України.

Виклад матеріалу

Процес притягнення до адміністративної відповідальності є однією із форм реагування держави на порушення встановленого законодавством порядку здійснення правовідносин в тій чи іншій сфері. Цей процес є складним з точки зору великої кількості окремих процедур, необхідності дотримання їх послідовності, а також з урахуванням недопустимості порушення прав та інтересів фізичних осіб. Застосування державного примусу під час притягнення до адміністративної відповідальності накладає додаткові особливості здійснення цієї процедури органами Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ), оскільки посадові та службові особи цієї служби мають особливий правовий статус, а державний кордон України – спеціальний правовий режим.

Адміністративне провадження, яке реалізується органами ДПСУ, розглядається нами одночасно і як самостійна форма діяльності служби, і як додатковий засіб забезпечення недоторканності державного

кордону та непорушності правового режиму державного кордону, і як одна з форм реалізації завдань держави в сфері реалізації механізму із застосування державного примусу.

На сьогодні, доктринальне забезпечення та змістовне наповнення такої категорії науки адміністративного права та процесу як «адміністративне провадження» є неоднозначним, а процес її наукового обґрунтування є доволі дискусійним. Разом з тим, є цілком очевидним, що суто семантичне значення цієї категорії полягає в забезпеченні динаміки певних відносин, і оскільки притягнення до адміністративної відповідальності – це процес який вимагає оперативності реагування з боку відповідних органів, раціональності державно-управлінських витрат та швидкості притягнення до відповідальності (її настання), то цілком логічно передбачити наявність зв'язку між адміністративним провадженням і адміністративною відповідальністю. Цей зв'язок є забезпечувальним, а тому і розгляд такої процедури в системі функціонування ДПСУ є об'єктивним, в силу ролі яку відіграє ДПСУ в процесі забезпечення реалізації режиму перетину державного кордону України.

На думку В. Романюк «інститут адміністративної відповідальності та заходи адміністративної відповідальності є важливим регулятором суспільних відносин, покликані забезпечувати та підтримувати правопорядок, підвищувати правосвідомість та правову культуру громадян. Стрімкий розвиток правовідносин потребує певних змін і в заходах, що їх забезпечують і, як наслідок, все це вимагає динаміки правового інституту адміністративної відповідальності» [10, с. 238-239]. З цієї позиції об'єктивним є і твердження про необхідність розвитку та уточнення інституту адміністративного провадження, як способу реалізації функції органів державного управління в сфері притягнення до адміністративної відповідальності в позасудовому порядку.

Подібна процедура, за своїми ознаками та відповідно до положень Кодексу України про адміністративні правопорушення

(далі – КУпАП), є класичним адміністративним процесом, але з точки зору наявності ще й адміністративного судового процесу, виникають певні питання стосовно змісту процесу притягнення до адміністративної відповідальності в позасудовому порядку. Власне КУпАП [4] не містить визначення «адміністративного провадження», як і жоден інший нормативно-правовий акт в Україні.

Хоча логіка законодавця демонструє можливість зробити висновок про те, що адміністративне провадження це процес притягнення до адміністративної відповідальності компетентними та уповноваженими на те суб'єктами виконання владних повноважень.

Хоча, наприклад, В.І. Курило доводить неконституційність (незаконність) повноважень позасудових органів адміністративної юрисдикції по накладенню адміністративних стягнень у вигляді штрафів та зазначає, що з метою підвищення професіоналізму суб'єктів накладення адміністративних стягнень у процесі їх накладення, уникнення порушень прав та законних інтересів осіб, що притягаються до адміністративної відповідальності, необхідно розширити судову й спеціалізовану сфери застосування штрафів, а у підсумку прийти до судового порядку накладення адміністративного штрафу [6, с. 20]. Однак така точка зору видається нам дещо завчасною та надто безапеляційною. Справа в тому, що одним із завдань адміністративного процесу є швидка реакція держави на правопорушника з метою корегування (виправлення) модусу його протиправної поведінки.

Адміністративна відповідальність є однією із форм юридичної відповідальності, а той факт, що обов'язок притягнення до цієї відповідальності покладається на органи державної влад, в тому числі і на ДПСУ, пояснюється помірним характером санкцій у порівнянні із кримінальною відповідальністю. Крім того, адміністративна відповідальність несе на меті не лише застосування власне державного примусу, але і виконує важливу демонстраційну роль – держава охороняє правопорядок і за кожне його порушення настають невідворотні, оператив-

ні та доволі відчутні правові наслідки, які є формою державного примусу м'якої сили.

Доцільно звернути увагу і на думку Л.М. Белкіна, який вказує на можливості вчиняти тиск з боку органів уповноважених накладати адміністративне стягнення на суб'єктів господарювання, чії відносини такі органи покликані регулювати. Таку ситуацію дослідник розглядає на прикладі фондового ринку та ринку цінних паперів [1, с. 33-34]. Подібна ситуація на думку Ю.Л. Юринець має місце і в процесі захисту культурних прав громадян відповідними органами, які здатні накладаючи стягнення вчиняти певний тиск на подальшу діяльність суб'єктів, зокрема ринку медіа та інформації [13, с. 311-312]. В. К. Колпаков та О. В. Кузьменко таку процедуру охоплюють поняттям «адміністративний примус», розглядаючи його як сукупність різних способів, прийомів та засобів цілеспрямованого, організаційного впливу суб'єктів управління на об'єкти, що віднесені до їх ведення [5, с. 184]. Натомість І.В. Мельник стверджує, що адміністративний примус, це один із способів впливу органів державної влади на суб'єктів відносин, що регулюються таким органом, з метою максимізації забезпечення правопорядку та вимог законодавства [8, с. 16-18]. Такий підхід демонструє, що реалізація повноважень органами державної влади пов'язана із необхідністю утримання ними балансу суспільних та приватних інтересів в процесі здійснення цих відносин в тому числі за рахунок застосування заходів впливу, метою яких повернення поведінки суб'єктів відносин до такого стану, в якому правопорядок встановлений законодавством не порушується.

Тобто притягнення до адміністративної відповідальності, накладення адміністративного стягнення, інша діяльність органів державної влади спрямована на досягнення оптимального рівня виконання вимог законодавства – все це може входити до складу адміністративного провадження. При чому ми свідомо говоримо виключно про позасудові процедури, оскільки залучення адміністративного суду до вирішення питання щодо припинення правопорушення, при-

тягнення до відповідальності за його скоєння – це окрема форма адміністративного примусу і вона виходить на рівні доктрини адміністративно-правової науки в площину адміністративного процесу.

Це означає, що адміністративне провадження, яке здійснюється органами ДПСУ є елементом системи забезпечення дотримання правового режиму державного кордону України. ДПСУ не лише виконує функцію із притягнення до адміністративної відповідальності, але в такий спосіб – застосовуючи легальний державний примус – створює передумови для підвищення утилітарності адміністративного провадження як самостійного виду діяльності. Справа в тому, що притягнення до адміністративної відповідальності як самостійна функція органів державної вади є доволі складним але не системним напрямком діяльності такого органу. Тобто притягнення до відповідальності має місце лише у випадку наявності правопорушення. Таким чином існує прямий взаємозв'язок між ступенем забезпечення (дотримання) правового режиму державного кордону України та кількістю й ефективністю застосування органами ДПСУ державного примусу під час притягнення до адміністративної відповідальності.

Така взаємозалежність не може демонструвати рівень функціональної спроможності органів ДПСУ, але демонструє ефективність системи державно-правового забезпечення захисту державного кордону України. Фактично адміністративне провадження як самостійний вид владно-управлінської діяльності існує у всіх без виключення сферах суспільного буття людини, як елемент системи реагування державою на порушення встановленого нею ж правопорядку. У випадку органів ДПСУ та дотримання правового режиму державного кордону, служба такий порядок не встановлює але забезпечує. Тому говорити про ефективність адміністративного провадження ДПСУ та результативність застосування даного інструменту державно-управлінського забезпечення дотримання правового режиму державного кордону можливо лише в межах дотримання службовими

особами ДПСУ алгоритму та процедур передбачених самим лише КУпАП та нормативно-правовими актами, виданими на забезпечення такого провадження.

Г.В. Грянка в цьому контексті зазначає наступне: «адміністративний примус завжди посідав чільне місце в системі методів, що використовують у своїй діяльності державні органи. Завдяки розмаїттю матеріально-правових та процесуальних властивостей адміністративний примус має поліструктурний потенціал, що виявляється у численних адміністративно-примусових заходах, які застосовують майже всі вітчизняні державні органи» [2, с. 211-213]. Такий підхід дає нам можливість стверджувати, що адміністративний примус є метод державного регулювання, який з поміж іншого втілюється в адміністративному провадженні, як елементі динаміки процесу реалізації органами державної влади власних повноважень.

Адміністративне провадження – це спосіб процесуального вираження матеріального правозастосування тоді, коли притягнення до адміністративної відповідальності об'єктивується необхідністю повернення суспільних відносин до рамок законності. І саме тому адміністративне провадження може розглядатися як засіб реалізації адміністративного примусу, який є невідемним елементом сукупності способів реалізації власних повноважень органами державної влади в межах визначених КУпАП [3, с. 8-9]. Це в свою чергу ставить нас перед цікавим питанням щодо визначення різниці протікання адміністративних процесів за Кодексом адміністративного судочинства України (далі – КАСУ) та КУпАП. «При розгляді справ безпосередньо за КУпАП не передбачається таких процесуальних гарантій, як відкладання розгляду справи, перерва у розгляді справи, зупинення розгляду справи, перегляд справи за нововиявленими обставинами тощо. Це породжує суперечливі ситуації, коли, наприклад, неможливість зупинення розгляду справи породжує два паралельних процеси» [1]. Тут мова йде про ситуацію, коли відповідно до КАСУ суб'єкт господарювання отримує можливість оскарження дії або бездіяль-

ності органу державної влади, якою може бути певна процесуальна дія такого органу передбаченого КУпАП, наприклад щодо притягнення до адміністративної відповідальності за несвоєчасну сплату чи несплату податків. Тобто відбуваються два процеси, взаємність та пов'язаність яких визначається тим, що рішення в одному процесі може виключати законність підстав іншого і навпаки.

Підсумовуючи викладене ми зазначаємо на деяких ключових аспектах реалізації функції адміністративного провадження органами ДПСУ в процесі забезпечення правового режиму державного кордону України.

По-перше, адміністративне провадження це існуюча сама по собі поза системою будь-яких спеціальних державно-владних відносин підсистема заходів спрямованих на забезпечення дотримання законності та правопорядку в конкретній сфері. Її основна мета полягає в реалізації державою (через відповідні державні органи) функції із застосування державного примусу у вигляді адміністративної відповідальності.

По-друге, адміністративне провадження це додатковий засіб забезпечення законності органами ДПСУ під час виконання функцій із захисту державного кордону. Основним завданням органів ДПСУ є охорона державного кордону, забезпечення дотримання правового режиму державного кордону та порядку його перетину. При цьому виконання функцій в сфері притягнення до адміністративної відповідальності відбувається лише у випадку наявності правопорушення, а тому логіка організації діяльності ДПСУ свідчить про те, що дотримання цілісності та непорушності державного кордону забезпечується комплексом заходів, які можуть і не мати виключний правовий режим по відношенню до характеру діяльності ДПСУ та бути запозиченим із інших сфер суспільних чи державно-владних відносин.

По-третє, адміністративне провадження є функцією держави, а тому держава делегує органам ДПСУ повноваження в сфері притягнення до адміністративної відповідальності виключно в межах виконання

основних функцій служби. Навіть не дивлячись на те, що ДПСУ це одна із структур в системі правоохоронних органів, реалізація державного примусу її посадовими та службовими особами можлива виключно в межах основної компетенції.

Таким чином, ми робимо висновок про те, що адміністративне провадження має дисперсну природу та втілює в собі правоохоронну функцію, яку повинні реалізовувати органи ДПСУ в процесі регулювання відносин з приводу дотримання режиму перетину державного кордону.

З цього приводу Г. Магась зазначає, що «охорона державного кордону держави є об'єктивною реальністю, яка викликана, по-перше, тим, що державний кордон існує об'єктивно; він був, є і буде атрибутом держави доти, поки вона існує; по-друге, тим, що захист своїх інтересів безпосередньо на державному кордоні є об'єктивною потребою української державності» [7, с. 50-51]. На законодавчому рівні, а саме в ч. 4 ст. 2 Закону України «Про державний кордон України» встановлюється, що «охорона державного кордону України є невід'ємною складовою загальнодержавної системи захисту державного кордону і полягає у здійсненні Державною прикордонною службою України на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах, а також Збройними Силами України у повітряному та підводному просторі відповідно до наданих їм повноважень заходів з метою забезпечення недоторканності державного кордону України» [9]. Таким чином, сама по собі охорона державного кордону є прямим втіленням охоронної функції органів ДПСУ. Це їх безпосередня сфера діяльності, предмет на який спрямовується владно-управлінський вплив, а також система організаційно-правового забезпечення, і головне – комплекс заходів, які втілюють в собі державний примус.

Системний аналіз положень Закону України «Про державний кордон України» демонструє наявність двох правових режимів, дотримання та забезпечення яких покладається на органи ДПСУ та утворює собою систему заходів з охорони державного кордону:

режим державного кордону України – який визначає «порядок перетинання державного кордону України, плавання і перебування українських та іноземних невійськових суден і військових кораблів у територіальному морі та внутрішніх водах України, заходження іноземних невійськових суден і військових кораблів у внутрішні води і порти України та перебування в них, утримання державного кордону України, провадження різних робіт, промислової та іншої діяльності на державному кордоні України - визначається цим Законом, іншими актами законодавства України і міжнародними договорами України» [9];

прикордонний режим, який встановлюється у так званій прикордонній смузі та контрольованому прикордонному районі. Прикордонний режим «регламентує правила в'їзду, перебування, проживання, пересування громадян України та інших осіб, провадження робіт, обліку та тримання на пристанях, причалах і в пунктах базування самохідних та несамохідних суден, їх плавання та пересування у внутрішніх водах України» [9];

Як слушно зауважує В.І. Царенко «мета прикордонного режиму полягає у забезпеченні режиму кордону та створення сприятливих умов для виконання органами ДПСУ функції з охорони державного кордону України» [12, с. 357-358]. Такий підхід демонструє, що прикордонний режим знаходиться у порівнянні із режимом державного кордону у відносинах підпорядкування, забезпечення. Яскраво простежується сервісний зміст цього правового режиму для досягнення головної мети – охорони державного кордону. Але якщо розглянути призначення та мету встановлення самого режиму державного кордону України, то можна побачити, що його значення виходить за межі суто охоронної діяльності.

Як відомо правовий режим, це категорія правової науки, яка визначає наявність особливого порядку регулювання тих чи інших суспільних відносин, що проявляється у специфічному поєднанні юридичних засобів, які створюють необхідний для інтересів держави або бажаний

для суспільства стан, який максимізує рівень задоволення прав та інтересів осіб в конкретній сфері суспільних відносин. Застосовно до правового режиму державного кордону ми розуміємо, що специфічне поєднання юридичних засобів повинно спрямовуватися на забезпечення цілої низки цілей, які мають приватно- та публічно-правовий характер, що і викликає суттєві складності в забезпеченні такого правового режиму.

Н.П. Харченко вказує на те, що якщо розглядати правовий режим як «особливий порядок правового регулювання суспільних відносин, що здійснюється за допомогою системи варіативно поєднаних юридичних засобів з метою їх упорядкування, то його головна мета повинна полягати у визначенні просторово-часових меж та суб'єктно-об'єктної структури суспільних відносин» [11, с. 33]. Це означає, що правовий режим державного кордону створює необхідні межі для правового регулювання всіх суспільних відносин, які так чи інакше передбачають дії спрямовані на перетин, обслуговування, захист державного кордону тощо. З цих позицій, зрозуміло, що правовий режим державного кордону є вихідним для визначення змісту діяльності органів ДПСУ, меж їх компетенції, а також функціональне навантаження, яке покладається на них.

Таким чином, забезпечення правового режиму державного кордону є основною функцією ДПСУ яка реалізується цілим комплексом заходів, механізмів та інструментів застосування яких прямо передбачено законодавством. Адміністративне провадження, яке реалізується органами ДПСУ є одним із таких заходів, але його реалізація можлива лише як реакція посадових та службових осіб на порушеннями іншими особами правового режиму державного кордону або правил його перетину які встановлюються державою. Таке обмежене застосування адміністративного провадження в діяльності ДПСУ є своєрідним елементом забезпечення законності діяльності органів державної влади та запорукою недопущення перевищення ними службових повноважень.

Висновки

Встановлено, що адміністративне провадження – це окрема самостійна сукупність процедур та алгоритмів визначених на законодавчому рівні та які утворюють собою підсистему функціонування уповноважених державою органів на застосування державного примусу з метою забезпечення максимального дотримання правового режиму тієї чи іншої охоронюваної державою системи відносин або дотримання законності.

Розглядаючи адміністративне провадження в системі забезпечення правового режиму державного кордону України слід зауважити на тому, що хоча це не є основним видом та напрямком діяльності органів ДПСУ, але саме застосування адміністративного примусу є дієвим засобом підвищення ефективності виконання ДПСУ своїх основних функцій. Адміністративне провадження це спосіб реакції ДПСУ на порушення правового режиму державного кордону, порушення порядку його перетину тощо. В такому розумінні ця функція є делегованою державою, а тому організаційно-правове забезпечення її реалізації (реалізації процедур та алгоритмів адміністративного провадження) вимагає розширення. На сьогодні органи ДПСУ під час притягнення до адміністративної відповідальності керуються лише положеннями КУпАП, а також окремими галузевими нормативно-правовими актами.

Така ситуація свідчить про те, що ефективність адміністративного провадження як окремого засобу дотримання правового режиму державного кордону вимагає розширеного наукового обґрунтування та практичного забезпечення, що в свою чергу суттєво підвищить і охоронюваність державного кордону і ефективність функціонування самої ДПСУ.

Література

1. Белкін Л. М. Класифікація адміністративних проваджень у контексті широкого розуміння адміністративного процесу в державному управлінні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. №

6. 2013. – URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=585>.

2. Грянка Г. В. Адміністративний примус у публічному адмініструванні. *Науковий вісник національної академії внутрішніх справ*. № 6. 2011. С. 205-214.

3. Грянка Г.В. Адміністративно-процесуальний примус (за Кодексом України про адміністративні правопорушення): автореф. дис... канд. юрид. наук; спеціальність – 12.00.07. – Київ. 2010. 16 с.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-21): Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-X. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

5. Колпаков В. К., Кузьменко О. В. Адміністративне право України. – Київ: Юрінком Інтер, 2003. 543 с.

6. Курило В.І. Адміністративні правовідносини у сільському господарстві України: автореф. дис... д-ра юрид. наук: спеціальність 12.00.07. – Ірпінь: Національний ун-т держ. податкової служби України, 2008. 42 с

7. Магась Г. Наукові основи теорії охорони державного кордону України як спеціалізованої галузі наукового пізнання. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 1 (54). Ч. 1. С. 49-58.

8. Мельник Р.С. Забезпечення законності застосування заходів адміністративного примусу, не пов'язаних з відповідальністю : автореф. дис.канд. юрид. наук; спеціальність – 12.00.07. – Харків: Нац. ун-т внутрішніх справ України, 2004. 20 с.

9. Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 № 1777-XII. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#n182>.

10. Романюк В. Сутність та правова природа заходів адміністративної відповідальності. *Підприємництво, господарство і прав*. 2019. № 3. С. 236-242.

11. Харченко Н. П. Правовий режим: окремі загальнотеоретичні аспекти. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки*. 2016. Вип. 2(1). С. 32-35.

12. Царенко В. І. Правові режими, які застосовують в охороні державного кордо-

ну України: порівняльний аналіз. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 351-360.

13. Юринець Ю.Л. Проблеми розмежування публічної та приватної складової судових спорів у сфері захисту культурних прав громадян. *Університетські наукові записки Хмельницького університету управління та права*. 2012. № 4 (44). С. 309-315.

*Franchuk Tatyana postgraduate
Khmelnysky University of Management
and rights named after Leonid Yuzkova*

**ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS IN
THE SYSTEM OF ENSURING THE LEGAL
REGIME OF THE STATE BORDER OF
UKRAINE CROSSING**

The thesis is devoted to the problems of theoretical support and practical implemen-

tation of administrative proceedings as a separate function of the State Border Guard Service of Ukraine. It was made the analysis of the essence and content of administrative proceedings as a separate type of state activity in the context of the implementation of the function of state coercion. There were disclosed the content and main features of the implementation by the bodies of the State Border Guard Service of Ukraine of the function of bringing to administrative responsibility. The place of administrative proceedings in the system of ensuring the legal regime of crossing the state border of Ukraine has been determined.

Key words: administrative proceedings, administrative responsibility, State Border Guard Service of Ukraine, state border of Ukraine, legal regime of the state border.